1874. I. évfolyam. 44. szám. Debreczen, Hétfő, auguszt. 31.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszvenynyomdában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmü s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények a szerkeszt. irodában vétetnek fel.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába „Tisza"-bankház (Főpiacz 1584. szám. a. földszint jobbra) czimezendők.

Debreczen város rendkivüli bizottsági közgyülése aug. 31. d. e. 9 orakor.

=A mai napon tartott rendkivüli bizottsági közgyülésen, mely a debreczeni felsőbb gazdasági tanintézetnek, a földm. ipar és keresk. miniszterium által leiratilag tudatott beszüntetése folytán hivatott egybe, 64 városi képviselő jelent meg, s az ülést az elnöklő főispán Patay András a következő szavakkal nyitotta meg:

„T. közgyülés! A földm. ipar és keresked. miniszterium egy leiratot intézett a város közönségéhez, melyben tudatja, hogy a debreczeni felső gazdasági tanintézet beszüntettetik. E leirat vétele után, melyben ezen intézkedésnek semmi alapos indoka nincs elsorolva, én már tegnap felirtam a nm. belügyminiszter urhoz s felkértem, hogy miniszertársánál érvényesitse minden befolyását, hogy ezen városunkra és az egész alföldi vidékre nézve oly káros intézkedés végrehajtása beszüntettessék s a debreczeni f. g. tanintézet fenállása továbbra is biztositassék; kérem főjegyző urat a miniszteri leiratot felolvasni."

Papp Ferencz főjegyző felolvassa a terjedelmes miniszteri leiratot.

Molnár György: A felolvasott miniszteri leiratból méltóztatott hallani a t. közgyülésnek, hogy a miniszter a debr. felső gazdasági tanintézetet beszünteti. Ehhez még azt kell hozzá tennem, hogy tudomásomra jutott, miszerint ezen megszüntetés már a folyó év október havában foganatositattni fog. — Nem akarok azon fájó érzelmeknek tolmácsa lenni, melyeket a miniszter ezen intézkedése nemcsak ezen város, hanem az egész alföldi nagy vidék minden érző, s a haza javát szivükön viselő polgárai kebelében előidézett, mert hiszen ezen fájó érzelmek bárminő hü tolmácsolásával itt nem segitünk, hanem orvoslást kell keresni ezen, városunk és vidékünk nagy érdekeit fenyegető veszély elháritására. A közgyülésnek oly intézkedést kell tenni, — mely lehetetlenné tegye, hogy a miniszternek az intézet beszüntetését czélzó rendelete teljesedésbe menjen.

Ezen orvoslás a jelen körülmények között nem lehet más, mint az, hogy egy felirat intéztessék ő Felségéhez a királyhoz, melyben hódoló tisztelettel és alázattal kérjük ő Felségét, hogy parancsolja meg miniszterének: hagyjon fel a debreczeni f.gazdasági tanintézet minden oknélkül való beszüntetésére irányzott czélzataival, s tartsa fen, sőt a menyiben ez intézetnek hiányai vannak, fejleszsze tovább ez intézetet. A miniszteri leirat emliti, hogy ezen beszüntetés azon reformjavaslatok alapján történik, melyeket a miniszter a gazdasági tanintézetek tárgyában ő Felségének előterjesztett, s a melyek ő Felsége által jóvá is lettek hagyva. Én azonban azt tartom, hogy a miniszternek, az országgyülés mint illetékes forum mellőzésével nem volt jogában ezen beterjesztett, s ő Felsége által helybenhagyott reformjavaslatok alapján, oly szerződésszerü viszonyokat széttépni, melyek contractualiter vannak lefektetve, s a melyekben a szerződő feleket Debreczen város és a magyar kormány képviselik. Sőt még az indemnity sem ad jogot a miniszternek arra, hogy magánjogi viszonyokat széttépjen. — A város közönségének joga van a miniszter ezen teljesen alkotmányellenes eljárása ellen tiltakozni, annak foganatba vételét megakadályozni igyekezni. A Felség nevében ily visszaélést elkövetni a kormánynak nem szabad. — Ha most az országgyülés együtt volna, lehetne talán a dolgon egy interpellátio, vagy sürgős kérvényezés által segiteni; de miután most az országgyülés nincs együtt, — nincs más mód a veszély elháritására, mint haladéktalanul intézkedni, s bátor vagyok ebbeli inditványomat a következőkben terjeszteni elő:

1. Meneszszen a t. közgyülés egy nehány tagból álló küldöttséget ő Felségéhez, mely küldöttség egy hódolatteljes kérvényt nyujtson át a királynak, ott, hol ő Felsége most a táborozás alkalmával található lesz. Ugyanezen kérvény másolata nyujtassék át ugyanezen küldöttség által a miniszternek, s a miniszter kerestessék meg az iránt, hogy nem csak hogy a debreczeni felsőbb gazdasági tanintézetet be ne szüntesse, hanem annak létező hiányait pótolja. (Helyes, éljen kiáltások.)

2. Intéztessék egy kérvény az országgyüléshez, hogy a debreczeni felsőbb gazdasági tanintézet ne csak hogy fentartassék, hanem az ország érdekében tovább is fejlesztessék, s végül:

3. Ezen kérvény az országgyülés előtti pártolás végett minden törvényhatóságnak megküldessék.

A két utóbbi pontja az inditványnak nem a jelen percz teendői közé tartozik, most leginkább az inditvány első pontjáról van szó, mert okt. elseje közel van, s minden előtt a beszüntetés veszélyét kell elháritani. — A tárgy ezen sürgősségénél fogva több képviselőtársammal megbeszéltük a dolgot, s el is készitettem a fogalmazványt, melylyel ő Felsége szine elébe lennénk járulandók, s bátor leszek azt felolvasni, s elfogadásra ajánlani.

Armós Bálint inditványozza, hogy mielőtt a fogalmazvány felolvastatnék,— s elfogadtatnék, igtattassék jegyzőkönyvbe a közgyülés azon határozata, hogy ha az ő Felségéhez menendő küldöttség kérelmének nem lenne sikere, a város közönsége minden, a gazdasági tanintézeteknek tett dotatióit visszavonja, s vigye a magy. kormány épületeit a város földjéről oda, a hova akarja. (Élénk helyeslés.)

Hozzá szólanak a tárgyhoz még Kovács János, majd ismét Molnár György inditványtevő, ki is aztán a következő fogalmazványt olvassa fel:

Császári királyi apostoli Felség, legkegyelmesebb urunk!

Midőn felséged 1857-dik évben tartott legmagasb körutazása alkalmával figyelmes vizsgálata tárgyává méltóztatott tenni Magyarország köz és magáng zdászati viszonyait, — a dolgok mélyére ható bölcseségével rögtön fölismerte, hogy Magyarország jólétének leg főbb alapját mezőgazdászatában lehet feltalálni, következőleg jövendő felboldogulását leginkább azáltal lehet előmozditani, ha mezőgazdászata mindenütt, de főleg a majdnem egyedül mezőgazdászatra utalt s még is e téren a többi tájaknál jóval hátrább maradt sik alföld vidékein a szaktudomány világitó fáklyáival fölfegyverzett férfiak által regeneraltatni fog.

Hogy e magasztos czél eszközei megszerezhetők legyenek: azonnal méltóztatott Felséged legkegyelmesebben elrendelni, hogy hazánkban több gazdászati tanintézet létesittessék.

Felséged parancsára az illető kormányszékek többek között Debreczen várossal is tárgyalást inditottak, a kebelében felállitandó tanintézet iránt.

És városunk nem is késett megfelelni Felséged legmagasabb atyai intentióinak, sőt erejét majdnem tulhaladó áldozatot is hozni, melylyel együtt, a Felséged által e czélra rendelt összegből, — egy, a magas czélnak megfelelően szervezendő „országos gazdászati és erdészeti taninitézet" Debreczenben felállitható legyen.

Ide vonatkozo ajánlatait Debreczen város mindjárt még 1857-ik évi aug. 31-ik napján megtette. De az azok fölötti végelhatározás az 1866-ik évre maradott át, a midőn is a nm. magyar kir. Helytartó Tanács azon kijelentett kivánata folytán, hogy kérdésen felül Felséged legmagasabb rendeletéhez képest, Debreczenben állittassék föl a legelső gazdászati intézet: egész készséggel megujitotta városunk előbbi ajánlatát és e czélból egy szerződést kötött 1866. jul. 5-kén a Debreczenben felállitandó „országos gazdászati és erdészeti tanintézettel" melynek értelmében

1-ször adott az intézet számára 400 cat. hold földet örökös használatul ingyen, de azon kikötéssel, hogy ezen föld a város birtokába visszaszálljon ingyen és minden fizetés nélkül azon esetben, ha bármi okból megszünnék létezni a tervezett intézet, vagy a tannyelv abban nem magyar lenne. — Mely esetben az intézet részére az épületeket illetőleg nem marad föl más, mint azon jog, hogy az épületek anyagjait Debreczen városnak, vagy másnak eladhassa, vagy elhordathassa.

2-szor adott az intézet erdőgazdászati tanfolyamának gyakorlati téren is eszközölhetésére 800 hold erdőt.

3-szor adott az épületek megalkotásához tégla, cserép és tölgyfaanyagokban, olcsó áron, oly nagy összeget, a melyen a város legalább is 13,000 forint ajándékot tett az intézetnek.

4. Kötelezett a város az intézet számára évenként 200 öl tüzi fát vágatási áron, miben az intézetnek évenként ismét legkevesebb 1400 frt dotatiót ad Debreczen.

5. Átadott az előbbi 400 hold föld mellett 200 hold földet 20 évi haszonbérbe, cat. holdját 6 frt 66 krajczárjával, mely czimen az intézet városunktól az itteni árakhoz mérve évenként ismét nyer körülbelől 600 forintot.

6. Midőn a n. m. kir. helytartó tanács oda határozta magát, hogy az intézet felsőbb tanügyi részét, ne kint a várostól egy órai távolban fekvő gazdasági telepen, de a városban állitsa föl: ismét egy nagy telket adott városunk ezen czélra 5000 frtért, alig fele árán a telek akkori értékének.

S mindezen adományok fejében városunk maga részére nem kötött ki mást, — mint,

hogy a földmüves iskolába ingyen ellátásra három ifjat nevezhessen, — és

hogy az intézetbe városunk ifjai tandijmentesen járhassanak.

Mivel ismeretes dolog, hogy szakképzés után vágyakozó ifjaink nagyobb része, inkább müipari- és kereskedői irányba tart, mint a mezőgazdászatiba, látnivaló, hogy városunk fent fölemlitett áldozatait, nem annyira saját fiai kedvéért, mint inkább azért hozta, — hogy a sik magyar alföld fiai itt, hozzájok minél közelebb találják azon tanintézetet, mely arra van és lesz hivatva, hogy annyival nagyobb befolyást gyakoroljon ugy elméleti tanitásai, mint példamutatásai által, az alföldi mezőgazdaszat felvirágoztatására, mennyivel alacsonyabb fokot mutat az, szerencsésebb népességi, piaczi és climatikus viszonyok között létező más vidékekhez képest, — és mennyivel kevesebb jól berendezett nagyobb gazdaságot találhatni eme környékeken.

Elismerjük: hogy a n. m. kormány, mind Felséged magas szivü atyai intentióit megvalósitani, mind Debreczen iránt vállalt kötelezettségeit beváltani, a leghelyesebb uton járt, egész a legujabb időig.

Ugyanis szervezett Debreczenben:

A. Felső intézetet, melynek nyilvánságra juttatott programmszerü czélja: „a gazdasági pályára készülő ifjakat, mint leendő birtoktulajdonosokat, bérlőket, vagy gazdatiszteket, jövő hivatásukra korszerü szakképzéssel a gazdaság minden ágában alaposan előkésziteni, s amellett az erdőszet főbb elveivel is megismertetni."

B. A felső intézet kapcsában egy földmüves iskolát, melynek programmszerü czélja: „kisebb birtokosokat saját birtokuk okszerü és a kor kivánalmainak megfelelő kezelésére oktatni, nemkülönben nagyobb birtokok és uradalmakban szükséges felvigyázó munkásokat képezni."

Ily czéllal és alapon életbelépett ugy a felső intézet, mint a földmüves iskola, és a tanári kar buzgalma folytán szép virágzásnak indult mindakettő.

Városunknak csupán egy kifogása lehetett az intézet ellen: az t. i. hogy szerződésszerü azon czélját, miszerint „erdészeti tanintézet" is fog lenni, még idáig nem hozta eszközlésbe, s az erdészeti gyakorlatok végett átbocsájtott 800 hold erdőtéren semmi munkásságot nem fejtett ki, — s példaadásával előttünk nem világitott.

De jól tudván, miszerint kezdő intézet csak fokozatosan és az idők folyamában haladhat biztosan és sükerrel, kitüzött czéljai felé: békésen tudott várni és nem kivánt azon követeléssel lépni elő, hogy az erdőszeti tanfolyam is mielébb megkezdessék; azon meggyőződésben élvén, hogy midőn az ország pénzügyei jobbra fordulnak, a tanintézet eme szerződésszerü czéljának is eleget teend.

Azonban a helyett, hogy a tanintézet erdészeti irányában teljessé szerveztetnék s létező hiányai pótoltatnának: a n. mélt. m. kir. közgazdászati és kereskedelmi miniszter ur. f. 1874-ik évi aug. 27-ről 15252. sz. a. kelt leiratában arról értesit bennünket, hogy elhatározta, a debreczeni gazdászati intézet felső osztályát beszüntetni, s azért kárpótlásul a földmüves iskolában egy erdészeti tanszéket felállitani: a városban pedig „egy önálló szaktanszéket" szándékozik szervezni, melyet oly alkalmas szaktanárral kiván betölteni, ki a tanitóképezdén, a gazdasági ismereteket encyclopaedice előadni képesitett legyen."

Felséges Ur!

Közgazdászati miniszter urnak ezen váratlan leirata, nem csak városunk, de az alföldi vidéknek is mindazon érzeni és gondolkozni tudó lakosára, ki annak tudomására jutott, megdöbbentő és leverő hatást gyakorolt, sőt eltitkolhatatlanul a legkeserübben fájó érzést támasztott a szivekben, annyival inkább, mert a debreczeni felső intézetet azon czélból kivánta megszüntetni a miniszter ur, hogy a kassainak megnyitására pénz és tanerővel rendelkezhessék.

Fájdalmainkat a legmagasabb fokozatra emelte, a miniszteri leiratnak azon kitétele, hogy a debreczeni felső intézet megszüntetését ama reformjavaslat alapján rendelte el a miniszter ur, melyet az összes gazdászati tanintézetek rendezése tárgyában, f. évi aug. 15-ről kelt legmagasb elhatározásával jóvá hagyni méltóztatott Felséged.

Mert bármit foglaljanak is magokban ezen miniszter ur által tervezett reformok: azoknak Felséged által lett jóváhagyása, csupán arra jogositja föl az alkotmányos felelős minisztert, hogy az országgyülés ellenőrzése alatt álló országos gazdászati intézetekre vonatkozó reformjavaslatokat, egyébkint is, de a költségek megszavazása tekintetében mellőzhetlenül és végrehajtás előtt, alkotmányos tárgyalás végett az országgyülés elibe terjeszsze: a mennyiben pedig netalán szerződéseken alapuló magán jogviszonyokat is tárgyazna, az illető szerződési felekkel az ügyet egyezkedés utján ujabb eligazodásra vezesse.

De Felséged jóváhagyásából, a felelős alkotmányos miniszter azon jogot nem meritheti, hogy létező és az ország budgettörvénye által dotált tanintézetet, az országgyülés szünetelése idején, és igy annak beleegyezése nélkül egyszerüen megsemmisitsen és az országos törvény által annak fentartására rendelt pénzösszeget, egy még eddig nem létező uj intézet életbeléptetésére önhatalmulag átruházzon; legkevésbé veheti pedig azon jogot, mivel e téren már indemnity sem létezik, hogy oly szerződésszerü viszonyt, minő Debreczen irányában a debreczeni gazdászati intézetre vonatkozólag a kormányt kötelezi, egyszerüen önhatalmulag és a másik fél beleegyezése nélkül — szétszaggasson.

Különben is azon egyedüli fontossággal biró indok, melyet a miniszter ur felhozott, a debreczeni gazdászati felső intézet megszüntetésének árán a kassainak megnyitása mellett, hogy t. i. az ország, jelen zilált pénzviszonyai között — a gazdasági tanintézetekre, — az eddig adott összegnél nagyobbat nem fordithat, — a legegyszerübb — de legkérlelhetlenebb és meg nem czáfolható logikával oda vezet, — hogy a mig az ország financiái jobbra nem fordulnak — ne nyittassék meg a kassai intézet:

Nem pedig oda, hogy a kassainak kedveért, egy habár némi könnyen orvosolható hiányokban szenvedő, de életerős, és már már virágzó intézet áldoztassék fel, — s egyszersmind ez áldozat tüze által, — nemcsak Debreczen város, de a roppant nagy magyar alföld összes lakosságának keblében, méltó keserüség, — és mesterségesen előidézett irigység támasztassék, a kormányilag oly tüntetően előtérbe emelt kassai felvidék ellenében.

Eltekintve attól, hogy azon okból, mert Magyarország állampénzügyei csupán akkor jöhetnek valóban biztos és virágzó állapotra, — hahogy azok legfőbb forrása hazánk mezőgazdászata, tudományos elvek szerint vezérlett, s ez uton a climaticus viszonyok szélsőségeivel is meglehetősen megküzdeni biró okszerüségre, — és ebből eredhető virágzó létre jutand, — csak a legvégső szükség esetén lesz megengedhető, bármelyik már meglevő tanintézetnek takarékossági czélok végetti megszüntetése; — a debreczeninek feláldozásáról a miniszter ur, azon kérdésre is felelettel tartozik Felségednek és az országgyülésnek, és nem csak a gazdászati tanügynek, és a minden alapitók irányában szentül megőrzendő tekintetnek, — de magának az államháztartásban fentartandó takarékosság elvének is, hogy valjon ezen intézet beszüntetése nem fogja-e Debreczen várost oda kényszeriteni, hogy szerződésszerü jogaival éljen, és az „országos gazdászati és erdészeti intézet" számára, de csak ennek bármi okból megszüntéig adott 400 hold földjét, s egyéb adományait visszavegye, — s a miniszter urat arra hivja föl, hogy a 400 holdon tett, százezer forintot jóval meghaladó pénzösszegbe került épitményeket elszállitsa?

Mert a legmélyebb fájdalommal bár, de hódoló alázattal kénytelenek vagyunk kijelenteni Felséged kegyes szine előtt, hogy azon esetre, ha befog szüntetni az intézet felsőbb, vagy is azon része, mit városunk fiai látogathatnának, és a mi a gazdászat igazi felvirágoztatására vezető alapos tudományosságot nyujthatna fiainknak és a közelünk en elterülő nagy magyar alföld fiainak: a földmives-iskola kedveért közönségünk nem hajlandó hozni semmi további áldozatot. — De sőt ezen nagy közönség, mely a tanügy minden mezején mindenkor oly állandóan tanusitja áldozatkészségét, hogy köznevelési és tanitási czélokra évenkint szinte 100.000 forintot fordit: kénytelennek érzendi magát, a kormányilag beszüntetett gazdászati tanintézet dotatiójára tett minden adományait, szerződésszerü jogának értelmében tettleg visszavonni.

Mély tisztelettel esedezünk azért Felséged előtt, hogy méltóztassék kegyesen fogadni ezen legalázatosabb fölterjesztésünket, és oda utasitani a közgazdászati és kereskedelmi miniszter urat, hogy azon elhatározását, melynél fogva a debreczeni felső intézetet beszüntetni rendelte, haladéktalanul függeszsze föl, az intézetet pedig jelen statusquójában tartsa fen, mindaddig, a mig a Felséged által jóvá hagyott reform javaslatai, az országgyülés alkotmányos tárgyalásain keresztül nem mentek.

Meg vagyunk győződve Felséges ur, hogy az országgyülési tárgyalás megvilágositásai alkalmával, — meg fog győződni a miniszter ur maga is, miszerint nem az áll érdekében a gazdászati tanügynek, s az ország financiáira vonatkozó takarékosság elvének, — ha elhervasztatik az, a mi Debreczenben már virágzik, de az, ha kipótoltatnak ennek könnyen pótolható hiányai, — sőt oda emeltetik azon intézet, hova emeltetni czéloztatott, a mostani közgazd.

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Egy tallér.

Bünügyi történet.

(Németből.)

(Folytatás).

„Rendőrszolga!"

„Parancsol, rendőrtanácsos ur."

„A cserje-bokort itt tüzetesen meg kell vizsgálni. Addig őrzöm én a fogolyt," ezután kezeire tekerte a drótsodronyt, melylyel vad Miska karjai össze valának füzve, anélkül azonban hogy szemeit a cserje-bokorról levenné.

A rendőrszolga vigyázva hajtotta szét a cserje-bokor ágait, s a legközelebbi pillanatban már egy örömkiáltást hangoztatott. „Meg van!" kiáltott. „Itt van a levéltárcza: és ott távolabb a pénztárcza is."

Legelőbb is a levéltárczát vevé fel és nyujtotta által a rendőrtanácsosnak.

„Nos Miska, akarsz-e még tovább dacolni?"

Azonban Miska folyvást mélyen hallgatott; a tanácsos különben nem is várta feleletét. Felnyitá a levéltárczát, abban nehány levelet s jegyzéket talált; de értékpapirokat nem, egyetlen-egyet sem. Még a pénztárcza is, melyet a rendőrszolga a cserjebokorból előhozott, üres volt.

„A gyilkos a tárczát eldobta, miután tartalmát kivette!" mondá a rendőrtanácsos, miközben a levél- és pénztárczát Fritznek átadta, azután hozzáhajolt s ezt sugta fülébe: „Rejtélyes előttem! — Ha e ficzkó az órát, gyürüket, és a melltüt elrejtette, miért nem a tárczát is a pénzzel együtt? — Miért vette ki először a pénzt? — Nem illik vad Miskához! Talán mégis igazat mondott, hogy mindent az erdőben talált. Nem lehetetlen. Már különösebb dolgok is fordultak elő. Szemeinket nyitva kell tartanunk! Az embernek sohasem szabad magát előitéletek által vezettetni. — Annyi azonban áll, és erre fejemet teszem, — hogy a ki a pénzt és tárczákat elvette, az a gyilkos. Minden attól fog függni, a lehető leghamarább megtudni, hogy mily összeg volt a tárczában stb. Ez önnek feladata lesz, doktor ur! Ön jobban tudja azt mint én!"

Az ut tovább folytattatott, s rövid idő alatt elérték az erdő tisztását, hol elvira Nordenheim Henrik hulláját megtalálta.

A nap eközben feljött, első sugarai megaranyozták a fák tetőit, — minden füszálon egy fénylő harmatcsepp rengett. Az erdő által beteritett, a viritó avarfü és friss pázsittól takart tisztás, mily kedves kilátást nyujtott volna, ha a szem akaratlanul is amaz ocsmány sötét foltra nem fordul, mely most a rendőrtanácsos figyelmét magára vonta.

„Itt történt tehát!" szólott, miközben lehajolt s szemeivel vizsgálta a vérnyomot, mely egy nagyobb foltból keskeny vonalban buzódott a pázsiton végig, és egy összefolyt vértócsában végződött; hogy e vizsgálódásánál tekintete oldalra volt irányozva, s hogy vad Miskának legkissebb mozdulatát sem tévesztette szem elől, azt ez nem is sejtette.

Vad Miska azon percztől kezdve, hogy kényszeritve volt ujolag e tisztásra lépni, nem volt már oly közönyös sorsa iránt, mint előbb. Félénk tekintete, midőn a cserjésből e szabad térre vezettetett, a vérrel festett pázsitra esett, de azután elfordult, és kerülte a vérfoltot; egykedvüen nézett az erdőből vezető uton végig, azonban nem volt hatalmában elpalástolni borzadályát, midőn a rendőrtanácsos felkiáltott: „Tehát itt történt!"

A rendőrtanácsos Miska elhalványodását a vérfolt megpillantásánál, erőltetett közömbösségét, s borzadályát a gyilkosság említésénél, élesen figyelte; eleget látott, s most már figyelő tehetségét egészen a gyilkolás helyszinének szentelhette; ez azonban vizsgálódásának semmiképen nem szolgáltatott kielégitő eredményt.

A pázsit a nagy vérfolt körül több férfi lábnyom által szet volt taposva, egy halmaz apró fenyőgaly- maradék a ravatalhoz készitett ágakból, össze vissza hevert. A közeli ut felé számos lábnyom vonult, mindegyike azonban el volt törölve; még a helyenként homokos uton sem lehetett egy határozott ép lábnyomot kivenni.

„Itt nem lehet semmit megerősiteni," szólt a rendőrtanácsos kedvetlenül Stern Fritzhez. „Itt minden össze van zavarva. Minden vizsgálat a sok férfi nyom végett el van rontva. Az egész pázsit szét van taposva. Csak azon körülményt bizonyitja e hely, hogy a gyilkos a báróval szemben állva közelből lőtt rá és sziven találta a bárót. Itt feküdt a hulla, nyilván itt történt a gyilkosság is. A bokrok távol fekűsznek, és igy a gyilkos, — bokorból nem lőhetett. — Nyilvánitotta-e testvére valaki előtt azon szándékát, hogy tegnap Kabelwitzba megyen?"

„A mint tudom, nem nyilvánitotta," viszonzá Fritz. „Midőn tegnap délután elhagytam, hogy Streit bátyámat meglátogassam, felkértem hogy kisérjen el, mit ő megtagadott, mondván, hogy nem óhajt Sarentinnal Kabelwitzben összetalálkozni. Később megváltoztathatta szándékát, s talán nem is akart Kabelwitzbe menni; — talán csak sétautat tett, melyhez az erdőn keresztül e kellemes utat választotta."

„Lehetséges! — Mindenesetre a gyilkos nem tudhatta, hogy a báró ez uton fog haladni. Nem leshette meg, tehát a rablógyilkosság nem volt előre kiszámitva. — Valószinüleg hirtelen történt a találkozás az erdőben. — Talán czivódás, a gyilkolást azután rablás követte. — Rejtélyes. — Még ezelőtt öt perczczel vad Miskát a gyilkolásban ártatlannak hittem. — De nézze meg csak ön, ugy hiszem, hogy a ficzkó remeg! — Lelki remegés, rosz leikiismeret!"

Stern Fritz vad Miska felé nézett ki a rendőrszolga által a drótsodronyon tartva, mintegy husz lépésnyire állott a tisztás bemeneténél. A rendőrtanácsos megjegyzése találó volt, Miska egész lénye mutatta, hogy alig győzheti le a félelmet, mely rajta erőt vett. Arcza sápadt volt, szemei nyugtalanul tévelygtek bokorról bokorra.

„Ő a gyilkos!" szólt hasonlag Fritz, meggyőződve vad Miska bünösségéről, mely szemlátomást elárulta magát.

(Folyt. köv.)

Szabó Károly
igazgató.
51, 1—1.

miniszter ur elődei által, — hova az, az állam financiáinak igen kis mértékü igénybe vétele mellett emelhető, ismét Debreczen városnak azon nagy mérvü áldozatkészsége mellett. — a mely érdembeni kötelező nyilatkozatát, a n. mélt. m. kir. közgazd. minisztériumnak 1872-ik évben 210—8941. szám alatt felterjesztette.

Erről azonban bővebben szólani, és Felségednek magasabb igények gondozására forditott legdrágább idejét épen most igénybe venni — ellenkeznék hódoló tiszteletünkkel. Miért is, ez uttal csupán annyit kivánunk még megjegyezni, hogy a debreczeni gazd. tanintézet hiányainak miként leendő oly módoni pótlása czéljából, hogy az állam financiái legalább jelen időben azt meg se, vagy csak kis mértékben érezzék, — tárgyalásokba bocsátkozni hajlandók vagyunk; és ismételve legmélyebb alázattal esedezünk Felséged előtt, méltóztassék haladéktalanul legkegyelmesebben megrendelni, — hogy a debreczeni gazd. felsőbb tanintézetnek a miniszter által czélba vett beszüntetése, felfüggesztessék.

Legmélyebb tisztelettel.

Mely fogalmazvány a közgyülés által egész terjedelmében elfogadtatott, valamint Molnár György inditványának minden pontja, s Armós Bálint inditványa is,

Végül az ő Felségéhez menesztendő küldöttségbe a következők választattak be:

Elnök: Simonffy Imre, küldöttségi tagok: Molnár György, Kiss Lajos, Révész Bálint, Steinfeld Antal és Kacskovics Iván.

A küldöttség utasittatott, hogy jelentését a majd összehivandó közgyülés elébe terjesztés végett, hazaérkezése után a polgármesteri hivatalnál nyujtsa be.

---

* **Az állami számszék,** irja a „M. Politika," már több izben élt azon jogával, hogy a pénztárak rovancsolása és a pénztárak átvizsgálása által meggyőződést szerezzen magának az ügymenet és kezelés helyességéről. A nyár folytán Bauert számszéki tanácsos megvizsgálta a kanizsai, zágrábi és fiumei távirdai hivatalokat és igazgatósági számvevőségeket; továbbá néhány dunántuli és horvátországi postahivatait, s az illető postaigazgatóságokat. A távirdai hivatalokat rendben találta. Annál megbotránkoztatóbb volt a rendetlenség, hanyag kezelés és elszámolás, melylyel a postánál találkozott. — Mint halljuk, az állami számszéki tanácsos nyert tapasztalat alapján olyan jegyzéket fog intézni a kereskedelmi minszteriumhoz, mely a hiányok orvoslására s az eddiginél helyesebb ügyvitel és pontosabb kezelésre nézve javaslatokat tartalmazand.

---

* **Azon vizsgálatról,** mely a honvéd föruharaktárban már hetek óta foly, az „Ell." szerint, igen botrányos dolgokat suttognak. Szende Béla ur környezetében, honnan a beavatottabb honvédkörökbe is átszivárgott néhány compromittáló adat, hogy gazdagitsa a chronique scandaleuse-t, melyet már számüzve hitt az ország közügyei körül. Az adatok, melyeket a vizsgálat fölszinre hozott, annyira compromittálók, hogy elkerülhetlenné vált a bünfenyitő eljárás Fábry János ezredes és föruharaktári parancsnokra, — miután a vádak egyenesen és határozottan ellene irányulnak, — és mindazon emberekre vonatkoólag, kik akár mint szállitók, akár mint szakértők, akár más czimen keveredtek bele az országot megkárositó játékba.

---

* **A román határszéli** villongásra nézve arról értesül a Lloyd, hogy az errenézve világgá került adatokat a hivatalos vizsgálat is megerősiti. Ez adatok alapján a közös külügyminiszterium már a legnyomatékosb reklamátiót intézte a kormányhoz, a sértettek kártalanitását, a bünösök s különösen V. román kapitány szigoru megfenyitését kérvén, s rendelet kibocsátását sürgetvén, mely az ilyesmik ismétlésétől jövőre eltilt.

---

* **Az igazságügyminiszter** a mult hét elején Bécsben volt s átvette ő felségétől a büntető törvénykönyvnek legf. helybenhagyott javaslatát. A javaslat a „P. N." szerint, az őszi ülésszak első napjaiban a képviselőház elé terjesztetik.

---

* **Ghyczy Kálmán** pénzügyminiszter, a „P. Ll." értesülése szerint, a vezetése alatti minisztériumban teljesen megakarja szüntetni a segédfogalmazók állását, és hogy ezt oly módon tehesse, hogy belőle az államra a legcsekélyebb kár se háramoljék, a pénzügyminiszter négy segédfogalmazót előléptetett, a többit pedig, körülbelől negyvenet, rendelkezési állapotba helyezett. Mint hirlik a kereskedelmi miniszter is hasonló eljárást akar követni.

A kolozsvári dalárünnepély.

(Második közlemény.)

Pénteken aug. 28-án délelőtt a dalárok az unit. templomba gyülekeztek, a vasárnapi nagy öszelőadás próbájára. Az összkarok a következők: Hymnus, vezényli Erkel Ferencz. — Szentelt hantok Mosonyitól, vezényli Richter János. Több fényt Liszt Ferencztől, vezényli Richter János. — Nemzeti zászló Hubertől, vezényli Huber. — Harczos imája Lachner-től, vezényli Erkel Ferencz. — Záradékul: Szózat, vezényli Erkel Ferencz. — Az öszpróba kitünően sikerült.

Majd a versenyző dalegyletek sorshuzása történt meg, minek következtében az esti dalversenyen következő sorrendben müködött a 11 versenyző dalárda: 1) Székely-udvarhelyi dalegylet. — 2) Váczi dalkör. — 3) Pesti nemzeti dalkör. — 4) Kecskeméti dalárda. — 5) Pécsi dalárda. — 6) H.-Mező-Vásárhelyi ifj. dalárda. — 7) Maros-Vásárhelyi dalárda. — 8) Szentesi dalegylet. — 9) Nagyváradi dalárda. — 10) Szegedi dalárda. — 11) Ungvári dalárda.

Versenybirákul pedig megválasztattak: Erkel Ferencz, Richter János, id. Ábrányi Kornél, Belovics Ferencz esztergomi karnagy, Stöger Béla a kolozsvári nőiképezde karnagya, Bartay Ede és Kovarcz Emil losonczi karnagy. — Pöttagok: Engeeszer Mátyás és Hann Márton a k. dalkör karnagya.

A dalverseny kitünően sikerült. Leginkább kitüntek a következő dalárdák, melyek aztán dijat is nyertek: a pécsi dalárda, nyerte az első dijat; a pesti nemzeti dalkör, nyerte a második dijat. A harmadik dij a nagyváradi, a negyedik pedig a szegedi dalárdáé lett.

Másnap aug. 29-én dalár-közgyülés volt a tanácsház nagytermében. Itt a titkári jelentés olvastatott fel az ig. választmány két évi, vagyis 1872. szept. 7-től 1874. aug. 23-ig folytatott müködéséről. Egyszersmind elhatároztatott, hogy az 1876-ik országos dalárünnepély — a szives meghivás folytán — Szegeden tartatik meg.

Este diszhangverseny volt a következő programmal: 1) „Dalra magyar" Erkel Ferencztől, énekli a kolozsvári Dalkör. 2) Prolog Szász Gerőtől, szavalja Felekiné M. Flóra. 3) Hegedüverseny, Felician Dávidtól, előadja — (Joachim tanitványa) Huber Jenő. 4) Nagy ária „Traviatá"-ból énekli Balázsné B. Vilma 5) „Faustkeringő" Liszt Ferencztől, zongorán előadja Sipos Antal. 6) „Magyar népdalok", énekli Balázsné B. Vilma. 7) „Daltól szokott lelkesülni a magyar", Gunesch K. karnagytól, énekli a „Hilária" dalegylet.

Az élet forr, a pezsgés mindenütt igen nagy — utczán, nyilvános helyeken egyaránt. A dalárok nagy csoportokban járnak-kelnek, érdekkel szemlélvén a bérczes haza fővárosának történelmi emlékekben gazdag ereklyéit.

Az ismerkedés, barátkozás vidám kedélyre hangolja az ünnepélyezőket; a vendéglők telve vannak mulatókkal, a dalegyletek csoportosulva rögtönzött hangversenyekkel gyönyörködtetik a kiváncsi hallgatóságot. A kedv mintegy diadalnapját látszik ünnepelni.

A nagyváradi szinkörből.

(△.) Ismét csak azzal a szomoru hirrel nyitok be, hogy Rónai Gyula beteg. Lukácsiné a Félix fürdőben időzik, ugy kivánván azt makranczos lábfájása. — Rónainét már hetek óta nem láttuk a szinpadon: — neki kötelességei vannak a beteg férj ágya mellett; — Mari leánya is csak elnézve lép föl.

Figyelembevéve e nehéz körülményeket, az előadásokkal mégis meg lehetünk elégedve, hanem aztán a szinészeknek lehet okuk panaszra elég, mert ez a hónap jövedelem tekintetében bizony silány. Csak ritkán volt a szinház megtelve. — Igaz, hogy leginkább régi, elavult darabokat adtak, de megvallva az igazat jól adták valamenyit, már pedig én inkább megnézek egy jól előadott régi darabot, — valjon mit mond hozzá Rádl Ödön? — mint egy ismeretlen ujat, melyet a rosz, vontatott előadással laposra vonnak.

De tartsunk sorrendet.

* * *

Szombaton aug. 15-én „Csizmadia mint kisértet." Együd (Miska) Zöldi (Sas István) Törökné (Zsuzsi) ismeretes alakok. Takács (Kallós molnár) szerepében az alattomos, cselszövő gazembert jól állitotta elénk. — Ez előadás olyan volt, melyen a szépszámu közönség jól mulatott. — Szigeti e szinmüve még sokáig fentarthatja magával a repertvirban, mert százszorta jobb, mint a fiatal nemzedék e nembeni produktioi (Lásd a „Ripacsos Pista" stb.)

Vasárnap aug. 16-án „Tündér Fátyol." Ez is ócskaság már arra, hogy birálatra méltassuk. Egyedül Krecsányi Saroltáról emlékezünk meg, ki ez este igen kedélyesen játszott, eleven, kedves, otthonias volt, — anélkül, hogy tulzott volna. Meg fog nékem bocsátani a müvésznő, ha ehelyett fölemlitem, hogy a nagyváradi közönség még nincsen oda demoralisálva, vagy hogy szebben fejezzem ki magamat, nem anynyira civilisált, miszerint holmi Gallmayer, Geistinger-féle frivolitásokban, német kedélynek való izetlen jodlerezésekben gyönyört találna; — azért hagyjunk fel ezekkel, igyekezzünk természetes, solid játékkal keresni a közönség tetszését s akkor a megérdemelt rokonszenv — mely már is nagyobb mérvben kezd a müvésznő iránt nyilvánulni — nem fog elmaradni.

Hétfőn aug. 17-én három kis darab került elő: „Matrózok a födélzeten" operette — „Kukli predikácziók" s „Apró félreértések." vigjátékok. Az operettben Dalnokiné s Krecsányi Sarolta csinosan énekeltek. Utóbbiról fel kell jegyeznem, hogy egy idő óta jobban figyel a karmester dirigálására, mint a nagy érdemü közönségre. Együd Piffard atyusa legjobb alakitásai közé tartozik. — Az „Apró félreértések"-ben Együdöt és Mustót kell megdicsérnem. Ezelőtt a Mustó név Nagyváradon azt jelentette, hogyrosz szinész. Ma már mást jelent azt t. i. hogy iparkodó szinész. Mustó a lefolyó két év alatt feltünően sokat haladt; — szerepeit figyelemmel látszik tanulni s jó feljogásukon törekszik; — szóval értelem tekintetében most a legjobbak közzé sorozható. Csak előre! a szogalom- iparkodás- haladásnak jutalma elismerés szokott lenni. — A „Kukli predikácziók"-ban különösen Horváth tünik ki kedélyes jóizü játékával, habár — in parenthesi legyen mondva — a tulzástól nem volt ment egészen.

HELYI HIREK.

— **Kovács Lajos** polgármesterről azt ujságolja a „Debreczen" a mult szombati számában, hogy meggyengült egészségi állapota folytán lemond állásáról. Ennek ellenében a leghitelesebb forrásból értesülve, tudatjuk, hogy polgármesterünk sehol ily nyilatkozatot nem tett, s ezen lemondási szándékáról az arra egyedül illetékes helyen mit sem tudnak. Igaz ugyan, hogy Kovács Lajos polgármestert mostanában hosszasan tartott gyengélkedése, valamint azon csapás, mely őt és családját veje halálával érte, azon helyzetbe hozták, hogy a közügyek vezetésében nem vehet oly tetemes részt, mint a minőt a város jólléte iránti buzgalma és érdeklődése ohajtanának, azonban pár hónapi pihenés és nyugalom után ugy hiszszük ujult erővel veendi át a város közügyeinek vezetését, mint a melynél az ő kipróbált egyeneslelküségére s ritka tapasztalataira, valóban még mindig nagy szükségünk van.

— **Katonai 40 éves jubilaeum.** Bartha László alezredes (lakik sz. Anna utczán a Márton-féle házban) egyszersmind a Debreczenben állomásozó cs. kir. 39-dik sorrendbeli tartalék parancsnoka, a jövő szeptember hó 6-án fogja megérni és megünnepelni 40 éves katonai szolgálatának évfordulati napját, melyet a katonaság szinte illő diszszel tartand meg; az egész ezredbeli főtisztek arczképeikkel ellátott albummal tisztelik meg a jubilaeum hősét, sőt Bécsből is, hol az ezred jelenleg van, többen szinte lerándulnak, valamint lejön a hires ezredzenekar is, s néhány napon át alkalmunk leend előadásaiban gyönyörködni.

** **Révész Imre** „Figyelmezőjének VIII-ik füzetét vettük s annak kitünőleg összeállitott tartalmát a következőkben mutatjuk be: 1. Nyilt levél, liturgiai kérdések felett (a Tóth Mihály és Mitrovics féle vita tárgyában.) Filó Lajostól. II. A budai zsinat jegyzőkönyve. (Folytatás) Közli Révész Imre. III. Tárcza, változatos tartalomdus czikkekkel. IV. Különfélék. V. Irodalmi szemle, melyben Károly Gy. Hugó „Szépészeti képzés" czimü müve biráltatik. Az itész elismeréssel szól szerző érintett munkájáról s azt mint tanügyi irodalmunkban hézagpótlót melegen üdvözli.

** **A kereskedő ifjak által** tegnapelőtt a „Fehérló" nagytermében rendezett tánczvigalom szépen sikerült. Mintegy ötvennégy pár lejtette Balázs Kálmán kitünő talpalá valói mellett a tánczok különböző nemeit. A kedv rózsás szinben jelentkezett s egész 4 óráig állandó hive maradt a mulató társaságnak, a mikor aztán a jelenvoltak eloszolván, hazavitték azokat az édes emlékeket, melyek a tánczterem sima padozatán teremni szoktak. Dicsérettel emlitjük fel még azt, hogy a nővilág ez alkalommal egyszerü toilletekben jelent meg. Sajnos, hogy a mai világban már ezt is ujdonságképen kell közölnünk.

— **Egy munkás élettel ismét kevesebb van.** Ferenczy Alajos, a debreczeni kir. törvényszék birája nincs többé. Mint már szombaton jelentettük, N.-Kallóban roszul lett, s ott szmbaton d. u. 2 órakor csakugyan jobblétre szenderült, Benne a debreczeni társadalom egyik legközkedveltségübb tagját, hozzátartozói a legkitunőbb családapát, s a törvényszék egy képes, jeles, igazságos birót veszitett el. — Ő az ötvenes évek elején jött Debreczenbe, s azóta itt folyvást a törvénykezés terén müködött, s kinyerte a közkedveltséget a társadalom minden rétegében. Hült tetemeit ma d. u. 4 órakor tették N.-Kálóban örök nyugalomra. Béke hamvaira.

— **Kedves vendégeink érkeztek** tegnap reggel a hajnali vonattal. Wagner Sándor academiai festész, kinek jövetelét jeleztük, már itt van; de nem egyedül jött, hanem magával hozta egyik müvésztársát, a történelmi festményeiről hires Székely Bertalan academiai festészt is. Isten hozta őket körünkbe.

** **Konstantinápolyba** képzeli magát az idegen, ha végig megy utczáinkon; annyi nálunk a kóborgó eb. És hogy ezek a négylábu bennszülöttek mily veszedelmes oppositiot képeznek sokszor a békés idegenek ellenében, arról már nem egy kutyafog tett tanubizonyságot. Közelebb is egy szegény asszony lábszárán mutatta meg ellenséges indulatát egy mester-utczai cerberus, melynek gazdája ellen megsebesitett furiaként lépett fel aztán a vérző lábu némber, de az igy keletkezett szóvita annyira meddő volt, hogy a kapitányi hivatal közbelépését kellett kikérnie a kutyaper megoldására.

** **A Vesselényi-Balla-féle** bünper tárgyalása, — mint a „N.-d." értesül — nem lesz nyilvános, mint az első; még pedig azért nem, mert a hallgató közönség az első tárgyalás alkalmával nem épen passiv állást toglalt, s többször hangos jelét adta vádlott iránti rokonszenvének.

— **Nagyon szórakozott ember** lehet az ipartársulati bank elnöke, s jelenleg helyettes igazgatója, ki nehány nap előtt üzleti dolgokban elutazott a városról, s a pénztár kulcsokat is magával vitte, ugy hogy most nem tudnak a bank pénztárába belenyulni, s igy az üzlet, mig az elnök hazajön, — szünetel.

— **Szákfy bácsi** tudatja, hogy azon jó illattal megrakott sárga dinnyékből, melyeket ő termel, nála, a takarékpénztári épületben jutányos áron mindennap 15—20 db. vásárolható. A szépnemhez tartozó vásárlók méltányos, az az udvarias árleengedésben részesülnek. Férfi vásárlóknak csak szabott árak mellett szolgál.

— **A huszárok**, kik az öszpontositás alkalmára jöttek H.-Böszörményből, tegnap délelőtt tarták szép látványt nyujtó bevonulásukat; öszszesen három század érkezett, s mégis az egész piaczot teljesen elboritotta a Várad utczai felé vonuló huszárság, melynek elején Szabó őrnagy vezénylete alatt a tisztikar lovagolt; maga az ezredes b. Léderer a város alá eléjök ment az érkező huszároknak.

— **Egy értékes aranyórát** keritett ma elő a rendőrség egy zugzálogházból, hová azt egy böszörményi lakosnak azzal megszökött cselédе csekély összegért eladta; ő pedig a felszedett pénzzel odábbállott.

— **A város közepén** van egy „Török Bálint" ujabban „városház utcza" és ebben egy legujabban az ott honoló szemét közé plántált megnevezhetetlen kis faköpenyeg, melyhez — mint a régi vizes, — tehát köztudomás szerint boldog világban Szerep nevü, lápközepén fekvő telephez csak egy oldalon lehet járni és illetőleg hozzáférni. Van ugyanis egy kis épület oldalán egy az épitésből felmaradt tégla halmaz, más oldalán pedig egy esővíz kátyu, melyből az emlitett kis rácsos ablaku faalkotmány mint tengerparti világitó torony emeli ki disztelen termetét. — Ugyan kérdjük, van-e ki ezen büzhödt kátyut onnan lobocsássa, és azon tisztántartani kellő helyet hozzáférhetővé tegye?

— **Lopás.** Azon féleszü ember, kiről csütörtöki számukban emlékeztünk, hogy a kórházból kiszökött, — még azon éjjel két czinkostársát felkereste s azokkal együtt a Péterfián lévő 1194. sz. ház padjáról egy félszalonnát s a mit csak összeszedhettek, elloptak; minthogy pedig más nap azon féleszü Takács János nevü egyén elfogatott, s ezen tolvajlás pedig szinte feljelentetett — az mind a tolvajlást bevallotta, mind társait megnevezte, kiket ennélfogva a rendőrség üldözőbe vett.

— **Késsel rohant** pár nap előtt este egymásra három nagyreményü fiatal gazember a vasuti indóház előtt, s közzülök egy a karján sulyosan meg is sebesült. A lármára figyelmessé lett utczabiztos aztán mindnyájukat elfogta.

— **Baleset.** Tegnapelőtt egy a fegyvergyakorlatokra behivott honvéd lőfegyverét szétszedni akarván — annak kakasa véletlenül lecsapódott s a honvéd tenyerét keresztül lőtte.

— **Debreczenbe nem szabad hagymát árulni.** Szombaton valami szerb atyafi 10—15 nagy zsák gyönyörü hagymát szállitott a piaczra, de annak árulása ott, mintegy szemtanu állitja, betiltatott. Ugyan ki által s miért?

Légtüneti észleletek augusztus 29.
Hőmérséklet C°: 7 ó. = 13·2; 2 ó. = 25·7; 9 ó. = 18·5
Átlagos hőmérséklet = 19·1
Hőmérséklet minimuma = 12·8 maximuma = 26·0
Légnyomás d. e. 7 ó. = 51·8 millim.
Csapadék, — millim.

Augusztus hó 30.
Hőmérséklet C°: 7. ó. = 16·2; 2 ó. = 23.0; 9 ó. = 17.0.
Átlagos hőmérséklet = 18.7.
Hőmérséklet minimuma = 9.0. maximuma = 23.1.
Légnyomás d. e. 7. ó. = 51.1 millim.
Csapadék, 3.4 millim.

KÖZGAZDÁSZAT.

Lobmayer J. F. üzleti jelentése.

Budapest, 1874. aug. 30.

A lefolyt hét ujat nem mutat fel, csak is az előbbeninek irányát erősitette meg, mert a mennyit az első napokban felhajtott, ép annyit vert vissza az utolsó napokban: az egész mozgás csak egy hullámból állott. Valósággal, üzletről nem lehet szó, ha a mai hangulatot a számtalan mellék körülmény nem javitja meg; pedig, javulásról t. i. magasb termény árakról egyelőre le kell mondani. Minden külföldi jelentékeny piacz vissza ment, s még nem az utolsó határig, mert nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy az idei nagytermésü Oroszország még kevésé reducálta árait, el lévén a mult éviektől drágára szoktatva; de mihelyt Oroszország kivitele jelentékenyebb lesz, akkor saját csökkenő áraival vissza fog hatni ujra reánk. Ezen körülmény is vissza tartja a mi buzakereskedőinket bevásárlásoktól, valamint malmaink — a gyári lisztszükséglet folytán — igen kevés kedvet mutatnak buzájukat most már megszerezni. A mult hét buzaüzlete is az osztrák tartományok részére történt, ugy hogy az eladott 100,000 mérőből alig ha a fele esett malom vásárlásra, pedig az itteni malmok heti szükséglete türhető időkben 150—200,000 mérő hetenként. — A malmokra nézve is élet-kérdésé vált a jövő buza ár; nem szabad a régi licitáló buzavásárlást folytatni, mert drága lisztet sem ideben sem külföldön veszteség nélkül el nem adhatnak, s ha az idei (májustól—máig számitandó) üzleti veszteségeket, szaporitni kellene drága buza vásárlás és teljesen pangó lisztüzlet mellett: akkor ezen az országnak mindenosztályát éltető iparágra is rosz napok jöhetnek. Minő kedvező conjuncturába kell mennünk magyarországi terményeinkkel hogy egy-egy iparvállalatunk annyit nyerjen a mennyit veszitett pesti malmaink egy némelyike a lefolyt (april—august) 5 hónap alatt? A veszteség 200,000 frtot is meghalad, ha, a még következő hónapok nagyobb hasznot nem nyujtanak.

Természetes tehát, hogy a buza vásárlásnál ezidejüleg senki sem kiván „jobb vevő" a „másiknál" lenni.

Az üzlet keveset változván, a multheti árak ezuttal is érvényben maradhatnak, — kivéve a zsirt, melynek ára f. 51—52-re emelkedett — s igy a feljegyzéseket ez alkalomnál elhagyom.

A „Debreczeni Ellenőr"

— eredeti táviratai. —

— Páris, aug. 31. Carlista forrásból eredő sürgönyök jelentik, hogy a bilbaoi helyőrség visszavettetett; a Puycerda felmentése végett előnyomuló csapatok visszanyomattak.

— Madrid, aug. 31. Zabala, Mirándánál a carlisták hat zászlóalját megfutamitotta. A carlisták holtakban és sebesültekben tetemes veszteséget szenvedtek.

— Belgrád, aug. 31. A szerb kormány Ivacskovics patriarchának üdvözlésére két magas állásu tisztviselőt küldött Karlovitzra.

ÉRTÉK- ÉS VÁLTÓ-FOLYAM

a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén

1874 aug. 31-én.

5% metalliques 71.75., 5% nemzeti kölcsön 74.85, 1860-iki államkölcsön 109.20., bankrészvények 974., hitelrészvények 239.75., London 109.80., Magyar földtehermentési kötvény 78.— Temesvári földtehermentesitési kötvény 77.—., Erdélyi földtehermentesitési kötvény 75.25 Horváth-Slavon földtehermentesitési kötvény 80. — Ezüst 104.—., Cs. kir. arany 5.27., Napoleondor 8.82.

Nyilttér.

Kiadó lakás.

Nagyuj utczán egy három szobából és egy külön szobával, álló lakás, konyhával, kamarával előnyös feltételek alatt kiadó. Értekezhetni Klimó és Holvay kereskedésében.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**
Főmunkatárs: **Hamar László.**

HIRDETÉSEK

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről köshirré tétetik, miszerint a felperes Kis Ferencz részére, alperes Ludán Lajos és neje Erdei Sárától 120 frt tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, u. m. házi butorok és ruhanemüek, folyó évi szeptember 17 én d. u. 3 órakor, a helyszinén, továbbá a a délhe 2763. sz. t. j. kvbe bejegyzett, s 4200 frtra becsült Sirály utczai 1976. sz. házastelek és ondódi 6 hold föld folyó évi október hó 5-ik, szükség esetére november hó 5-ik napján délutáni 3 órakor, a tkvi irodában, végrehajtó Vetési Mihály által megtartandó árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek az ingatlanokra nézve a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10%-a, vagy is 420 frt az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlanok az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban becsáron alul is eladatnak.

3. A vételár egyenlő részletben és pedig az első a leütéskor azonnal a második a leütéstől 1 hó, a harmadik a leütéstől 2 hó alatt az árverés napjától fogva járó 6% kamatával telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az utolsó részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlanoknak azonnal birtokába és használatába lép, tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átirási kincstári dijat és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlanok bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. §. értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

Egyszersmind azok, a kik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874-dik évi aug. hó 21-dik napján tartott üléséből.

Hegedüs István,
aljegyző.

54. 1—

Árverési hirdetmény.

Alólirt birós. végrehajtó által ezennel közhirré tétetik, miszerint Szabó Antal részére, Molnár Imre debreczeni lakostól 300 frt tőke s járulékai fedezésére biróságilag lefoglaltas 638 ft 40 krra becsült házibutorokból álló ingóságok, a debreczeni kir. törvényszéknek f, é. 12706 számu végzése folytán, f. 1874. szeptember 10-ik napjának d. e. 10 órakor, alperesnek széchenyi-utcza 1804. sz. a. lakásán megtartandó nyilvános árverésen, azonnali készpénz lefizetés mellett, el fognak adatni.

Debreczen, 1894. augusztus 22.

Török. Péter
kir. végrehajtó.

55. 1—

Árverési hirdetés.

A néhai Mikó István és neje által haszonbérelt, azonban a férj halála, az özvegynek pedig vagyontalansága miatt a városra vissza szállt 3 nyilas Komlós kert alatti földnek bérbe adása iránt másodizben kisérlett árverést sem lehetvén árverelők hiánya miatt foganatositani: a végett harmadik árverési határidőül a folyó évi **szept. hó 4-ik napjának reggeli 8 órája tüzetett ki, is**mét csak a helyszinére, — melyre a bérleni kivánók ezennel meghivatnak.

Kelt sz. kir Debreczen város gazd. tanácsának 1874. aug. 26-án tartott nyilvános üléséből.

Kiadta:
Farkas Ferencz
aljegyző.

49 1—3